

Ziekten en afwijkingen in de dahlia

• EINDREDACTIE : PETER KNIPPELS, BLOEMBOLLENKEURINGSDIENST
 • FOTO'S : BKD

In de serie Ziek en zeer mag de dahlia niet ontbreken. Er komt een groot aantal aandoeningen in voor, die de teler kan aantreffen tijdens de veldselectie. In tekst en beeld volgt hier een toelichting op de belangrijkste ziekten en afwijkingen.

VIRUSSEN

Dabliamozaiekvirus (DMV) uit zich op het veld op verschillende manieren. Langs de bladnerven zijn meer of minder duidelijk bleekgroen gekleurde banden te zien. De nerven zijn dan duidelijk zichtbaar en de planten zien er bont uit. Deze beelden zijn onder meer te zien bij 'Apache', 'Café au Lait', 'Color Spectacle', 'Edinburgh', 'Glorie van Heemstede', 'Jan van Schaffelaar', 'Kelvin Floodlight', 'Kennemerland', 'My Love', 'München', 'Natal', 'Nescio', 'Onesta', 'Red Majorette', 'Sunny Boy', 'Topmixen' en 'Tu-Tu'. Bij deze cultivars geldt ook dat als er meer virus in de plant aanwezig is, de plant er meer geknepen bij gaat staan: de bekende proppers. Sommige cultivars laten meer een eikenbladpatroon zien in de bladen, zoals bij 'Christina', 'Duet' en 'Wittem' (zie foto 1 en 2).

Tomatenbronsvlekkenvirus (TSWV)

kwam 10 jaar geleden nog veelvuldig voor, maar door de gerichte en structurele aanpak door toetsingen van de oplegknollen komt dit virus nog maar op zeer beperkte schaal voor. Het virus uit zich op het blad met lichte groene vlekken met daarin een donkere spot. Enkele cultivars laten dit virus goed zien, zoals 'Evelyn' en 'Sneeuwstorm'.

DWALINGEN

Deze kunnen natuurlijk in alle dahlia's voorkomen. In de partijen bestemd voor opleg zijn ze makkelijk te zien, omdat deze partij bloeien. Bij de ingemaaiden partijen is het wat moeilijker te zien. Vaak is de bladkleur, de bladvorm en de kleur van de bladstengel van de dwaling toch net wat anders, zodat het toch nog redelijk te zien is.

KLEURMUTANTEN

Kleurmutanten zijn planten die terugmuteren naar de oorspronkelijke cultivar. Bij sommige kleuren zijn enkele bloemen van een plant anders, maar meestal zijn de kleuren van alle bloemen anders. Deze afwijking komt onder andere voor bij 'Blithe Spirit', 'Bluesette', 'Fleurel', 'Jan van Schaffelaar', 'Ludwig Helfert', 'Mystery Day' en 'Purple Fairy'.

OPEN HARTEN

Als men een partij in volle bloei laten komen dan steken de open harten (mutant degeneratie) er vaak al bovenuit. De bloem is enkel, met het duidelijk zichtbare gele hart, en er zit vaak een knik in de bloemsteel zelf. Wat soms ten onrechte wordt gezien als open hart is de situatie als een open hart bloem overrijp is en dan door zijn

Foto 1

Foto 2

hart heen groeit. Dan zijn de achterste bloemblaadjes al verwelkt. De cultivars met deze 'afwijking' zijn onder andere 'Alfred Grille', 'Arabian Night', 'Berger's Record', 'Gute Laune', 'Hayley Jane', 'My Love', 'Purple Gem' en 'Red Majorette'.

VERWELKINGSZIEKTE

Deze ziekte uit zich te velde doordat er vaak wat meer wegvallers zijn en dat er planten tussen staan die donker van kleur zijn en vaak kleiner zijn. Bij warm weer gaan de licht aangetaste planten sneller slap hangen. In de nacht trekken ze qua kleur weer bij, maar in de loop van de dag wordt het symptoom weer duidelijker. Bij het uittrekken van deze planten kan men vaak al rotte penen zien. Is dit nog net te zien, snijdt dan eens de stengel met een scherp mes dwars door, dan zijn bruine punten in de houtvaten te zien. Cultivars die er gevoelig voor zijn, zijn 'Berliner Kleene' en mutanten, 'Garden Wonder', 'Little William', 'Rosella', 'Shirley', 'Sultan', 'Thomas A. Edison', 'Vulkan' en 'Witte man's Best'. In alle

andere cultivars kan het overigens ook voorkomen.

SCLEROTIËNRROT

Bij een aantasting door sclerotienrot (*Sclerotinia sclerotiorum*) verwelken één of meer stengels van een plant plotseling. Onderin de plant is een dicht, wit schimmelpuis te zien op de bruin gekleurde verrotte stengels. Als men de stengel op de rotte plek open trekt, dan ziet men grote zwarte sclerotien zitten, ook wel rattenkeutels genoemd. Deze aantasting komt vaker voor bij lage, rijkbloeiende cultivars zoals Topmixen en 'Autumn Fairy' (zie bovenstaande foto's).

WORTELKNOBBELAALTJE

Een aantasting door wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne hapla*) uit zich boven de grond doordat het gewas er golvend bij staat. Soms zijn er bovengronds geen symptomen te zien, terwijl het er wel in zit. Het wortelgestel van planten die in de lage plekken staan, is zwak en ten dele verrot. Aan de dunne wortels zitten dan kleine knobbelachtige verdikkingen. In droge toestand is deze afwij-

king beter te zien. Meestal zitten de knobbeltjes op de wortels, een enkele keer ook op de penen.

OPLEGKNOLLEN

Nog enkele tips voor het telen van de oplegknollen.

- Zet de opleg allemaal bij elkaar, zodat die een paar keer meer gespoten kan worden tegen bijvoorbeeld luizen.
- Plant de stekken voor opleg niet als laatste, dan hebben ze meer dagen om te groeien.
- Laat voldoende knollen keuren, zodat je niet te kleine knollen hoeft op te leggen. In kleine knollen zit in het algemeen meer virus en minder groei-kracht.
- Maai de opleg één keer en sla van de niet geraakte planten met een sikkeld de koppen eruit. Dit bevordert gelijkmatige bloei, zodat men eerder kan inmaaien.
- Wees niet te zuinig met het uittrekken van alle genoemde afwijkingen. Bij twijfel wel uittrekken.
- Pas bij partijen waar verwelkingsziekte in zit stengelselectie toe.